

La xacra de la violència contra les dones

Els jutjats de les comarques gironines han registrat cada dia del 2020 sis denúncies per violència masclista i el nombre de víctimes ha arribat a 2.262. Les xifres són fredes, però darrere de cadascuna d'aquestes denúncies hi ha vides marcades per la violència a mans de la parella o exparella. I això és només la punta de l'iceberg, perquè els experts calculen que només es denuncien un 20 % dels casos.

Text > MARTA RODRÍGUEZ i MARINA LÓPEZ, periodistes

Les situacions més dramàtiques de l'estadística de la violència contra les dones són els feminicidis. Durant

els darrers disset anys i fins al juny passat, n'hi ha hagut vint-i-cinc a les comarques gironines i només cinc de les víctimes de crims masclistes ha-

vien presentat una denúncia prèvia contra el seu agressor.

Quan una dona fa la denúncia als Mossos d'Esquadra passa a tenir con-

>> Minut de silenci per rebutjar un crim masclista a Blanes l'any 2018. (Foto: ACN. MARINA LÓPEZ.)

>> En Redman, als tallers d'autoprotecció dels Mossos d'Esquadra. (Foto: MOSSOS D'ESQUADRA)

Vint-i-cinc dones han estat víctimes de crims masclistes en els últims disset anys

d'aquest any, els Mossos feien seguiment d'unes 2.000 dones, de les quals unes 1.500 tenien ordres de protecció judicial.

L'estadística judicial revela que durant el 2020 els jutjats gironins han rebut 488 peticions d'ordres de protecció. N'han denegat quasi la meitat i n'han disposat 245. Les que han prosperat han desembocat en mesures cautelars penals (com poden ser una ordre d'allunyament o una prohibició de comunicació o de viure al mateix municipi que la víctima) o civils (règims de custòdia dels fills, pensions per aliments o atribució de l'ús de l'habitatge).

Un jutjat pot decidir que un maltractador porti una polsera GPS per evitar que s'apropi a la víctima. El 2020 ha estat un any rècord, amb onze homes vigilats permanentment. Un cop l'home té instal·lat l'aparell, són els Mossos els que fan el seguiment dels agressors. La polsera se situa al turmell del maltractador i la dona té un telèfon mòbil que alerta immediatament el 112 quan detecta que és a prop. Aleshores s'hi dirigeix una patrulla i, en paral·lel, truquen a la víctima per saber si està en situació de perill o si han coincidit per casualitat.

A cada partit judicial (Figueres, Blanes, la Bisbal d'Empordà, Sant Feliu de Guíxols, Santa Coloma de Farners, Olot, Ripoll i Puigcerdà) hi ha un jutjat de primera instància i instrucció que assumeix els casos de violència de gènere, però a la capital, a Girona, és a l'únic lloc on hi ha un jutjat «exclusiu de violència contra les dones», explica el degà dels jutjats de Girona, Gustavo Muñoz.

El magistrat també és el portaveu de la comissió tècnica de seguiment del protocol de violència masclista. El de les comarques gironines va ser pioner, i la primera versió data del 1998: «La nostra funció és coordinar ser-

sideració de víctima de violència masclista i fan una anàlisi de riscos per situar el perill en molt alt, alt, mitjà, baix o no apreciat. En funció del perill, dissenyen una protecció policial «a mida». Els coordinadors del Grup d'Atenció a la Victima (GAV) dels Mossos a Girona, la caporal Mercè Vidal i l'agent Àdam Oliver, concreten que les proteccions poden ser de diferents tipus: des de tenir «un mosso les 24 ho-

res a casa» fins a acompanyar la víctima en franges en què hi ha perill que es trobi amb el seu agressor o, en casos de menys risc, fent trucades periòdiques de seguiment.

Aquestes mesures poden durar mesos o fins i tot anys: «L'expedient s'acaba quan la víctima no té risc». I és una protecció policial que es fa independentment de les mesures que pugui adoptar un jutjat. El primer trimestre

veis, operadors jurídics i professionals implicats». El protocol conjura tots els àmbits per detectar i abordar la violència masclista.

Una de les feines clau és la prevenció i la sensibilització per evitar la violència en un futur. Per exemple, els Mossos fan xerrades a tots els alumnes de 4t d'ESO perquè els joves siguin capaços d'identificar els primers indicadors d'abús en les relacions de parella, i també fan tallers de prevenció i tècniques d'autoprotecció. Inclús posen en pràctica les tècniques apreses colpejant un agent que va equipat amb un vestit especial de protecció, en Redman.

El protocol també estipula el mapa de recursos de suport a la víctima per donar una «resposta urgent» a les dones i als seus fills. Aquí, hi ha des d'atenció psicològica o assessorament jurídic fins a la cerca d'allotjaments d'urgència per a les víctimes que necessitin «un espai de seguretat i protecció».

«Moltes vegades el missatge que es dona a les dones és que denunciïn, però abans hem de garantir que comptem amb els recursos i el suport per sortir-se'n», explica el coordinador del Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD) Gironès-Salt, Jordi Corominas. Per donar suport a les víctimes, l'equip de psicòlegs es desplaça a qualsevol població del seu àmbit d'actuació o fa tallers en grup per empoderar les víctimes. A Catalunya hi ha 102 SIAD, i el 28 % de les dones que sol·liciten atenció estan passant situacions de violència masclista.

El procés judicial entre la denúncia i el judici sol ser llarg i no sempre acaba com s'esperaven les víctimes. El 2020, a les comarques gironines els jutjats o tribunals van imposar condemnes en el 69 % dels casos jutjats.

Abans d'arribar a judici, els psicòlegs i treballadors socials de l'equip d'assessorament tècnic penal del Departament de Justícia a Girona solen elaborar un informe pericial encarregat pels jutjats en què avaluen la veracitat de la víctima i les seqüeles que li ha causat la violència masclista. En els darrers cinc anys, han fet 577 exploracions.

La responsable de l'equip, Ivonne Roca, apunta que «és evident que viure uns fets traumàtics genera modificacions en l'estat tant físic com mental» i que això «durarà més o menys» en funció de la capacitat de resiliència de la víctima, però també del suport que rebí per tirar endavant: «Són persones que poden tenir un estrès posttraumàtic amb símptomes molt similars a haver patit un atac terrorista».

Les víctimes poden tenir estrès posttraumàtic amb símptomes molt similars als d'un atac terrorista

>> Els jutjats de Girona. (Foto: JOSEP MARIA OLIVERAS)